

REDACTIA

Arad, Deal Ferenz-ucosa nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
 pe un an . . . . . 20 cor.
 pe 1/2 an . . . . . 10 "
 pe 1/4 an . . . . . 5 "
 pe o lună . . . . . 2 "

Nr-ii de Duminecă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate
 pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

Ar

d. 11
fe pub.

Atât el dă. con. z.
 inserții și sprigin.
 titi a particip

Telefon G R A M.

Scrisori la 9 ore, as

Valoarea majorității parlamentare.

Intr'un interview, acordat redactorului ziarului *Neue-Freie Presse*, Kossuth Ferencz face câte-va mărturisiri de valoare actuala majorității parlamentare. Sunt categorice aceste mărturisiri, juste și din punctul nostru de vedere și de aceea le reținem. Odată și odată vom avea poate prilejul să i-le amintim d-lui Kossuth și să-i cerem ca să stăruie mai departe a-și apăra principiile desfășurate în ziarul vienez.

Parlamentarismul doctrinar, în înțelesul teoriilor lui Guizot și Thiers nu poate fi aplicat în Ungaria, — zice Kossuth. Aceasta din pricina că guvernele noastre nu sunt expresia majorității, ci din potrivă majoritățile parlamentare sunt expresia și voința guvernelor ce se succed, — ear voința unui guvern fără basă parlamentară nu este un factor politic.

Două lucruri esențiale vrea să ne spună șeful kossuthiștilor. Mai întâiu, că actualul partid guvernamental, cu care guvernul cârmuește țara, nu este voința țării, nu este o majoritate care reprezintă dorințele majorității locuitorilor din Ungaria, ci o simplă adunătură de oameni ai acelorași interese, oameni aleși nu de popor, ci de administrația de sub poruncile guvernului. Al doilea, că un guvern ce să razimă pe o majoritate aleasă în așa chip, și cu cunoscutele mijloace de siluire, nu este legal, nu poate fi recunoscut ca factor politic.

Suntem de acord și într'un cas și în celalalt. Numai că fiul marelui revoluționar uită să spună un lucru principal. Nu Maghiarii au cuvântul să se plângă de modul ilegal cum se constituie aceste majorități. Nu Maghiarii au vre-un drept a acusa guvernul că le nesocotește interesele. Nu kossuthiștii au motive a pretinde mai multe scaune în parlamentul țării.

Suntem noi, naționalitățile, cari de decenii încoace, căutăm a capacita în punctele aceste pe guvernării nostri, arătându-le sminteala lor cea mare, când ne înlătură cu îndirgire dela conducerea treburilor țării noastre. Dar nimic n'a ajutat a-i întoarce de pe calea rătăcirii. Nici tactica noastră politică, nici întruniri, nici memorii la Domnitor, nici ziarele noastre naționale n'au fost luate în seamă. Guvernul și-a făcut din toate batjocură și continuă a se răzima pe acea ficțiune, căruia îi zice majoritate, un colos, ce-i drept, dar care trebuie să se năruiască odată.

Socotind disproporția cea mare ce există în împărțirea cercurilor electorale, nu se poate și anume cine are majoritatea în țara aceasta. — zice Kossuth tot acum.

Ba bine că nu să știe!

Cu dispoziția cercurilor electorale, care a ajuns de pomină în Europa întreagă, natural că numai așa majorități pot să existe. Ear fără împărțirea cea nenorocită, d-l Kossuth își face zădarnice iluzii, că partidul d-sale va avea majorități. Cea dintăiu, reformă a legii electorale — și ea va trebui să se facă — va schimba situația parlamentului țării în favorul naționalităților. O majoritate parlamentară fără naționalitățile nemaghiare nu poate avea drept de existență și nu e legală.

Eată pentru ce ne întâlnim și aici în păreri cu leadărul kossuthist. Singura și marea deosebire între noi și dînsul este însă, ca noi nu înfierăm dispoziția acestor cercuri electorale și nu pretindem înlăturarea legii electorale din aceleași motive cu dînsul.

Noi cerem să fim lăsați în parlament pentru-că asta este dreptul nostru și pentru-că voim să apărăm țara tocmai de primejdia în care voiește s-o ducă acea turmă turbulentă de sub mâna lui Kossuth.

Astăzi, când în sfatul țării se comit atâtea necuviințe, când acolo, ea și pe stradă numele și voința Domnitorului sunt batjocurite, nu Kossuth, ci naționalitățile cele pururea fidele tronului, ar avea chemarea a pune peptul în potriua curentului deslănțuit.

Dar de aici de jos cine ne aude?

Guvernul, bizuit pe strînsura sa credincioasă, nu se gândește la datoria sa de a utiliza toate forțele și a îngădui intrarea în șirul luptătorilor pentru drept și a reprezentanților nostri. Guvernul, la toate solicitările de a supune legea electorală unei reforme care să țină seama de pretențiile noastre, nu răspunde. Guvernul ține să guverneze și mai departe cu aceste majoritate lipsită de drept și de puterea morală, ce nu i-o poate da decât voința țării întregi și nu o lege apărută de sulii de gendarmi.

Nu vede guvernul că se face prea vinovat de toate disordinile actuale și de toate pericolele ce fatal vor urma?

Majestatea Sa în Budapesta. Se depeșează din Budapesta că Majestatea Sa Monarchul va veni în 2 Mai la Budapesta. Prognosticonul politic văd în aceasta, intrarea țării în ex-lex.

Kafka în comitatul Nógrád. Kafka a devenit teroarea comitatelor. După cum se depeșează din Budapesta ministrul președinte la exmis acum pe Kafka în comitatul Nógrád ca să cerceteze multele jalbe câte s'au dat în contra administrației. Kafka a și plecat în comitatul Nógrád. Oare când va veni și rëndul nostru? Ori poate nu sunt încă destule jalbele?!

Contele Tisza István în contra obstrucției. În cercurile politice face mare senzație scrisoarea deschisă a contelui Tisza

István adresată alegătorilor la prelegeri aceasta contele condamnă de deschide stența minorității în contra membrilor litare.

Scrisoarea este viu comentată de studiat cari petrec vacanța Paștilor în anul comat mulți însă sunt de părere că care vorbește contele Tisza, ar face rënd darul de a așifta opoziția bucuroși face se depună armele. săsească semnele elemeni

Alegerea lui I. Tărită. Se telegrafiază activ șar Majestatea Sa a întări că priant Carol Lueger de primarului la m să te) 9 or. Cornel v. au. eort se vt

Adresă de adele. Magnifice Domnule Monarch și Preoțimea din tra. ar sbiteral al Peșteșului 27 și știrea o adunată în conferință, via armată nere fiască a Vă exprima prin care mulțumită pentru neobosită în casul prestați cauzelor bisericescă obligă Ear știrea colporta despre o deputație a preoținoreu pe ce ar fi mers la Inalt prbardat de și Mitropolitul să ceară am Polii ca nificenței Voastre, o declara ca șă famă minciună a inamicilor ntuia, tori de ordine și pace.

Inainte dâr, Păstor și co. începută și noi cu drăgoș și și Teodor Papp, Stefan Doș, siliu Bulzan, Georgiu Ton, meon Butiri, Teodor Tăraur, Ge. Morarescu, Filip Teahă, Ioan O. Petru Papp, Vasilie Lapustean, Câmpian, Ioan Gall, Georgie Ono Gavril Iacob, Vasiliu Chirila, Iq Roxin, Petru Popa, Samuil Iacob, Simoc, Iosif Moldovan, Petru I. Ioan Papp, Tr. Alesandru Po

Emoție mare a fost însă mai ale Bihor, unde — după cum auzi protopopul nu îmbetrăniți numai dar chiar ruginiți cum li-se zi totduna față de preoți mai tineri... Facea ne Fapt e că, vom avea ita însă cală și nici de anteriorul verc lui prota Filip nu vom ave. venerabilul își va dormi somnă. amează acasă. I-au făcut un ade bine alegătorii, pe cari de altfel ni că s'a supărat „foartye tare m Caiafele, ce va face pro aceste figuri cărora d'atâtea purtau slab, și cam așa s'au deauna — le spunea adevăr. tor față!...

Ne primenim... Incet, dar brul unei Doamne ajută.

Cronica săptămânei.

Săptămâna emoțiilor electorale!...

Se înțelege, emoțiunii au avut cei cari la alegerile pentru Sinod au căzut ori că s'au ales acum întâiaș-dată. Cadrele vechi, „veteranii“ cari stăpănesc senin inimile alegătorilor, au stat și au privit lupta fără a se prea îngrijora...

Două mai ales au plâns în fața desastrului ce i-a ajuns: soerul dinastiei rosvanyane, francimasonul care deși îmbătrânise în Sinodul Aradan fără să fi ajuns cel puțin la priceperea de a deosebi pe „provede“ de „prevede“ și care a vorbit o singură dată în Sinod, — la cel extraordinar, (dar atunci a trecut la nemurire, atât a fost de ridicol) — și araput din Timișoara.

Ce folos ar mai fi acum pentru hamsiști chiar dacă ajungeau mulți în Sinod: neavând căpeteniile iscusite, cum au fost Beles János și Pavel Rotariu, cine să le susțină „ideiurile“?

Pierderea este cu atât mai simțitoare, cu cât n'a reușit să intre în Sinod nici Severul Bocșanului, cu tot îndemnul și binecuvântarea ce a primit dela I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu.. A și fost plângere în Israil! Așa nu s'au mai boci

ziarele locale decât după cele trei căderi puțin glorioase ale lui Hamsea...

Auzi d-ta încăpăținare românească: să trântescă, în alegeri bisericesti, pe cei recomandați de „lojă“... Dar ce se va face un sinod eparchial fără luminile prea luminaților Beles și Boksán?... Oare „provegge“ Măria Sa dl public Beles că în felul acesta mergem spre sigură pierzanie?

Și ce ne vom face în Sinod fără baș Pavelea, care era destul să se ridice din bancă pentru-ca cei mai mulți să peardă și ei paciența de a sta în sală și cu atât mai virtos să asculte cum baș Pavelea îmblățește — pleavă, protestând într'una că dintr'ensul ar vorbi alte sentimente decât cele nutrite față de sfânta maică biserică... Ura, pisma, fudulia, interesul personal, Doamne ferește, sunt necunoscute ex-direcțorului de bancă...

Domnilor Ungureanu și Cosma! Mare păcat v'ați făcut când nu v'ați mulțumit că i-ați tras rogojina dela bancă, dar ați trântit și din deputație așa mândrețe de — om!

Și ce ne facem fără taica Napoleon (zis George Ardeleanu), care a împărțit și el soartea tristă alui baș Pavelea (la vînzarea de casă însă nu!)? Ce se face cu episcopia Timișorului dacă cel mai fervent

aderent nu vine să combată pentru ea?... Cine ne va mai face să descreeșim frunțile și să ridem?... S'a dus din Sinod cel mai caracteristic tip al — mameluciei. Ce se face pașa Putici fără gardă?

Noroc că vine Dr. Halic, care dacă e totdeauna nedumerit în privința „fundușurilor“, în schimb însă e și hazliu: fără să vrea, produce ca și taica Napoleon, ilaritatea — „recerptă“.

Alegătorii s'au purtat de altfel nu se poate mai ingrat... Preacuviosul stareț Augustin în loc să fie ales în trei locuri, după cum i-a fost modesta dorință, abea s'a ales într'un singur loc. Ș'acolo însă abea cu majoritate d'un vot. Pe când în aceeași vreme Ciorogariu s'a ales aproape unanim în două cercuri... Și Russu n'a vrut să cadă nici el la Șiria în fața lui Ceontea.

Ce-i asta? Nimeni nu mai vrea să dea ascultare „apelurilor“ hamsiste? Măglășismul a funcționat fără nici un rezultat?

Așa se vede.

De altminteri, hotărît: chiar dacă ar avea încrederea obștească, de către „neamuri“ s'a întors norocul! Dovadă e nu numai cazul dela Vinga, unde sorții au protejat pe contra-candidatul lui Hamsea (s'a desmîșit astfel un cunoscut proverb asupra norocului!), ci și întâmplarea cu

baș Pavelea. Făcuse adică ce făcuse tal. ticiu ca „ex-directorul“ său să aibă aj atâtea voturi câte Dr. A. Cosma. Ce colo ce se întâmplă? Bărbatul de in dere dintr'o comună unde Rotariu voturi multe n'a sosit la scrutinii, ca jumătate drum i s'a rupt osia trăsuri!

Emoție mare a fost însă mai ale Bihor, unde — după cum auzi protopopul nu îmbetrăniți numai dar chiar ruginiți cum li-se zi totduna față de preoți mai tineri... Facea ne Fapt e că, vom avea ita însă cală și nici de anteriorul verc lui prota Filip nu vom ave. venerabilul își va dormi somnă. amează acasă. I-au făcut un ade bine alegătorii, pe cari de altfel ni că s'a supărat „foartye tare m Caiafele, ce va face pro aceste figuri cărora d'atâtea purtau slab, și cam așa s'au deauna — le spunea adevăr. tor față!...

Ne primenim... Incet, dar brul unei Doamne ajută.

Ne primenim... Incet, dar brul unei Doamne ajută.

Ne primenim... Incet, dar brul unei Doamne ajută.

penibilă.

Sibiu:

ei pâr. protopop
i înaintea curții cu
Finalul reg. dela Oluj.
acuza archimandritului
fiscalului cons. Preda
giu pentru vătămarea de
calumnie prin broșura
matum et resamatum
acuza acestuia contra
pentru calumniare prin
Consistor, respective
Consistorului din Sibiu;
colul publicat în „Telegr.
in anul trecut — și în
de putere, falsificarea de
călcarea legii, când cu

la pertractare:

Consistorul plenar, 27
metropolitul în frunte —
aprejurării, dacă la de-
p. protopop au fost sau
majoritatea Consistorului
ință e datată din plen),
§-ul 18 din Regulamentul

i pen' o atare majoritate n'a

...: Dacă a fost, sau nu
calitate tul însuși, cel atât de
din șifoxruia sentința trebuia să
te tot fi

creștele că n'a fost de față.

centinței de destituire i-a pre-

dii, procesul disciplinar inevita-

Piquet cu puă: Dacă sentinței i-a urm:

acordarea remediilor de

pentru bă de lege, sau ba?

mai bun . a un atare proces nu exi-

ul nici ascultat n'a fost,

Coli în calea procedurii de

le albă e Sentința (?) a fost executată

ot fină prin forță brachială.

de levarați sunt mai departe căți-va

e tot flua profesori de teologie etc. .

Notă: Prișirea acelei împrejurări: Dacă

calitatea, ca for administrativ bis., —

ținerea, că ar fi păstrat formele jurisc-

culoareale — are, sau nu, dreptul a lua

caracterul profesesc; a-l desbrăca de

al calificățiunii proprii, a-l lua dreptul

scut de membru al bisericii, de român

ortodocs, — cu alte cuvinte: Are Con-

sistorul dreptul de a comunica pe cine-va

bisericească? . . .

Asupra acestui punct nu mai in-

Negrii în. Ori-cine vede, că atari lucruri

De totuși patima oarbă poate pune sub firma

impletici Consistor.

foarte) In fine se vor produce dovezile,

mătasă prea ușoare, prin procuratura și

Florbal din Sibiu asupra faptului, că pâr.

rețușiu a fost în chipul acesta desti-

anatemizat imediat a doua zi după

Pălării veștinea cărții sale „Almanachul”,

și vi nică fără nici o procedură.

ușor Apoi se vor releva înaintea curții

In for raft din Cluj prin martori și prin

Pălării incise faptele: Cum a ademenit pâr.

Pălării pe tipograful Schuster la tra-

după tot i-s'a adus coală după coală din

Pălării albă ticina încă precând era sub

Pălării țeapem și pe cine a trimis metro-

mele, formorheiu, ca să ademenească pe

Pâr fin engle. suprimarea cărții; — cum

Pălării pentru la sine în același scop al

— cum a lăsat pe urmă să

A-aprășie prin „Telegraful” neadevêru-

cele mai cornurate; — cum a fost de-

savuat cu rușine din partea „Foaiei Die-

sane” dela Caransebeș și din partea celui

; — cum apoi de aceleași scornituri

Regatta lăul a aflat de bine a se folosi

mătasă regimului țarei. . .

Forma Bate acest vor releva înaintea

i jura” Cluj.

La c aral merge cercetarea

-lor. . .

ua seama: Ce

ceste? Va fi puțin,

dacă ne vom alege numai cu rușinea; ne

temem de mai rău!

Noi ni-am făcut datorința. Am spus

cuvântul nostru franc și fără înconjur în

mai multe rânduri:

Dacă nu respectăm noi legea, cine o

va respecta pe ea și pe noi?

Un protopop, ca ori-care altul, nu

poate fi destituit prin rancună.

Asupra unui post definitiv, câștigat

prin concurs public pe baza legii și a

cualificațiunii proprii, dispune numai legea.

Un atare post nu e darul nimeniului — și

nu poate fi luat prin rancuna oare-cui.

Dacă pâr. Mănegațiu s'a făcut vino-

vat de ceva prin anii 1886, 891, 897,

— cum scria „Telegraful”, — trebuia

judecat atunci. Ear dacă cuprinsul cărții

sale de acum a dat motiv de cercetare,

trebuia să se observe procedura legală.

Observată procedura legală, pedeapsa

urmează să fie acomodată culpei. . . Ourate

mirozenii ale patimilor deslanțuite, dacă

sunt puse sub firma autorității bisericești,

nu pot aduce decât daună și rușine.

Căci să nu uităm un lucru: Trăim

totuși într'un stat de drept!

Și mai unul: Cel-ce ni-au câștigat

autonomia nu a fost copil ușurateci, nici

facisei rancunoși.

Bismarck și Românii.

(Urmare și fine).

La pagina 211 a numitelor memori
dăm earăși de numele lui Bismarck, ca un
fel de „diabolus rotæ” în cestiunea recu-
noașterii independenței României. Eată ce
ne relatează memoriile:

21 Iunie, 13 Iulie 1879. Conte An-
drassy aduce la cunoștință guvernului ro-
mân prin contele Hoyos, că principele Bis-
marck nu stăruie pentru executarea nici
unui articol așa de mult, ca pentru art.
44 și că el n'are încredere în bună-voința
guvernului român. Părerea lui Bismarck este,
că România nu va intra în posesiunea in-
pendenței sale, decât după rezolvirea ces-
tiunii evreești. Cât timp nu vor fi indepli-
nite condițiunile congresului de Berlin, Ro-
mânia este în ochii lui un stat dependent,
pe care îl va neglija și va trata deadreptul
cu puterea suzerană din Constantinopol!

— Germania a întrebat la Viena, ce pâr-
rere are Austro-Ungaria despre o conferență,
la care întrebare a primit răsunsul, că ca-
binetul din Viena, apreciând situația foarte
greă, în care se află guvernul român, are

de gând să trimită un avertisment amical
la București asupra nepăcărilor, ce o aş-
teaptă. La aceasta principele Bismarck răs-
punde, că în cestiunea aceasta consideră
angajată demnitatea imperiului german (față
cu Bleichroeder? — Trad.) și că trebuie

să țină la proiectul unei conferențe, dacă
alte mijloace nu vor duce la scop. — Un
mijloc, pentru Românii foarte neplăcut și
pe care i-l'a comunicat contelui Andrassy
principele Bismarck a intrat în tratative, ca
și cu Franța, a propus o notă colectivă,
care să fie executată de către cabinetul din
Viena. — Deși contele Andrassy apreciază

tactica guvernului român, de a nu face in-
suși propunerii, ci să aștepte asemenea pro-
punerii dela comisiunea compusă din mem-
brii tuturor partidelor, totuși considerând
primejdia amenințărilor, crede de absolut
necesitar, ca guvernul român să-și arate buna
credință prin fapte în privința executării art.
44 al congresului din Berlin. Comunicarea

aceasta a guvernului austro-ungar este dic-
tată din sentimente amicale, cu toate acestea
însă nu poate tănuși, că ar putea fi nevoit
a-și revoca ministrul, în cas, când propu-
nerea lordului Salisbury ar fi primită de
toate puterile și Austro-Ungaria ar fi in-
sărcinată a forța recunoașterea art. 44.

Várnav-Liteanu sosește din Berlin, să
raporteze verbal asupra situației și se in-
toarce imediat la postul său. Liteanu arată,
că întârzierea executării tuturor dispozițiilor
tratatului de Berlin a iritat pe principele

Bismarck și că el, dacă nu va urma o so-
luție grabnică, va provoca intervențiunea
puterilor.

Dispoziția camerei însă nu este de loc
concesivă: Un grup de deputați în frunte
cu V. Conta ține cu tărie la principii, că
ori-ce s'ar întâmpla, articolul 7 să rămână
în picioare...

Callimaki-Catargiu telegrafiază din
Paris, că după-cum i a comunicat Wad-
dington într'o scrisoare autografă, cabine-
tele Germaniei, Angliei, Italiei și Franței
sunt de acord, ca spre executarea tratatu-
lui de Berlin, să ceară guvernului român
înlocuirea art. 7 din constituțiune cu art.
44 al tratatului de Berlin...

Principele Carl Anton scrie fiului său
cu data de 1/13 Iulie 1879 între altele
următoarele:

„Dată fiind preponderanța netăgăduită
a Germaniei asupra tuturor celorlalte pu-
teri, afară poate de Anglia, Bismarck va
face din cestiunea evreească o cestiune ge-
nerală europeană și este mai pe sus de
ori-ce îndoială, că te așteaptă zile foarte
grele...”

Intr'o altă scrisoare sosită la Bucu-
rești în 15/27 Iulie 1879 principele Carl
Anton scrie fiului său despre intervenția sa
personală la împăratul Wilhelm. Din această
scrisoare rezultă, că împăratul Wilhelm fu-
sesse mistificat de către Bismarck. Estragem
din importanta scrisoare următoarele:

Îți scriu azi numai câte-va cuvinte
spre a-ți comunica, ca altăieri am fost la
împăratul în Mainau. După prânz, mă chema
la sine în odaie, unde am găsit în sfârșit
prilegiu de a vorbi cu el despre afacerile
românești și a-i recomanda persoana ta bu-
năvoinței sale.

„Pot să-ți comunic atâta, că felul de
gândire al împăratului m'a surprins foarte
și m'a înveselit, de și regret, că impresia
aceasta favorabilă trebuie să o limitez la
faptul, că pe împăratul nu l'au ținut în
curent cu situația. El punea toată vina pe
Anglia, care ar fi cea mai intransigentă în
cestiunea evreească și de politica căreia,
Germania nu se poate separa.

„Când însă i-am dovedit contrarul și
când am comparat atitudinea riguroasă a
Germaniei, o atitudine, care nu ține cont
de nimica, cu moderația din ce în ce mai
manifestă a Angliei, împăratul a rămas ui-
mit în gradul suprem, așa că nici nu voia
să creadă, și zicea, că cestiunea jidovească
îi este peste tot antipatică, fiind-că îi cu-
noaște din Polonia și Rusia și a mai spus,
că dacă n'ar fi fost bolnav de rănile sale”

în timpul congresului nici decum n'ar fi
permis desfășurarea acestei cestiuni în ase-
menea proporții. — Cu un cuvânt impresia
mea este, că cancelarul nici n'a întrebat
pe împăratul în cestia aceste, ori nu l'a
informat în de ajuns.

... a fost de sigur bine, că am de-
schis ochii împăratului, acum de sigur va
opune rezistență pretenșiunilor lui Bismarck
și se va orienta mai exact”.

Despre isprăvile ostile ale lui Bismarck
față cu Românii se mai găsește multe pa-
gini în memoriile regelui. Din momentul
intervenției descrise mai sus însă el totuși
a mai slăbit rezistența, mai ales, după-ce
cancelarul s'a stricat cu național-liberalii

în același timp s'a produs și în Germania
un puternic curent antisemit. Din partea
României s'a dus la Berlin odată Calin-
deru, ca să tratze în afacerea căilor fe-
rate, altă-dată D. Sturdza, care a tratat
cu Bismarck despre cestiunea jidovească...
In sfârșit recunoașterea independenței Ro-
mâniei s'a făcut, adevăr t în condițiuni nu
cum ar fi dorit Conta și partidul său și
toți Românii, dar nici cum ar fi dorit Bis-
marck și Bleichroeder.

Mare om a fost Bismarck — pentru
patria sa, dar și greșile lui au fost mari.
S'a văzut aceasta cu legile, cari au pro-
vocat „Kulturkampf”-ul și cu legea socia-

liștilor, pe cari a fost silit a le revoca...
cine ar fi gândit însă, că și simpatia lui
cea mare față cu Evreii, de dragul cărora
doi ani de zile a expus tribulațiunilor celor
mai mari România, să se schimbe în an-
tipatie? Publicăm aici după „Neue D. Ztg.”
un articol din discursul ce l'a rostit Bis-
marck în fața unei deputațiuni de evrei,
cari sub conducerea lui Hildesheimer s'au
 prezentat la Bismarck în ultimele zile ale
vieții lui, ca să se jăluiească de intoleranța
poporului german:

„Voi înși-vă vați făcut nesuferiți în
toate ramurile vieții publice: ați înjosit re-
ligiositatea poporului, ați subminat teme-
liile monarhiei, amenințați cu perire ave-
rile imobile, nimiciți comerțul prin fali-
mentele voastre, sdruncinați...
măntească, falsificați opinia publică prin
jurnalistica voastră infectă și țineți în agi-
tație poporul prin miș și miș de obiceiuri
rituale de ale voastre. . . Dacă deci vă
plângeți, că poporul creștin este pentru voi
un iad adevărat, vă rog nu mai călcați pragul
casei mele...”

Unia.

DIN ROMÂNIA.

Un festival școlar. Zica de est datu-
mi-a privilegiu să constat că ori cât e de
blazată societatea noastră, totuși entuziasmul
național izbucnește ori de câte ori găsește
prilej. Hrațit de năcazur, călit de nevoi și
ars în raz: caide de soare, românul are
în fața lui în zarea depărtată un punct pe
care trebuie să-l ajungă, să-l cuprindă. Și
în toată această luptă de cultură și înălțare
a neamului românesc lucrează cu sistemă.
El nu uită trecutul cu care se mândrește;
și ca să fie mai aprig în lupta de azi și în
aspirația de mâine, își așează în față acele
chipuri, acei martori ai strălucirii noastre
care să spună celor ce vin cine au fost apo-
stolii acestui popor.

Uoul din oamenii care a pus o piatră
tare la baza poporului românesc a fost in-
contestabil Vasile Maniu, bărbat destoinic și
hotărât.

Român din Banat, martor la durerile
ce îndura nația românească, se înflăcărează
de libertate și vine în România tocmai când
lupta de independență devenise vie, în parte
activă mai la toate actele mari ale țarei
noastre, desfășurată atât pe teren politic cât
și cultural muncă rodnică. Moare plâns de
toți și dela o vreme pare că-l dispore și
numele...

Se ridică atunci un român bogat de
inimă și aprins de dragul țarei, se ridică
directoral institutul „Virgil Popescu”, și
uitându-se cu drag la copiii lui imortalizează
pe Vasile Maniu.

Eri scena Teatrului Liric a fost în
adevărată sferoitoare. Copilași de cl. I. pri-
mară până voiaicel de 21 ani, era un artist.
Am auzit „Dor de casa părintească” cânta
de cor sub conducerea lui Grigoriu Const.
Pentru acele inimi, care au rămas însă cu-
rate, cântul lui Grigoriu e covârșitor, cântul
dulce, duios și patimăși își răcorește do-
ruri vechi pe care mediul în care trăești
așternuse uitarea.

Nu știu cine ar fi viteazul care auzind
„Doina” cântată de elevii lui Virgil Popescu
n'ar scoate oftaturi adinci, n'ar cădea pe
gânduri. Solo din Doina cum și acompania-
mentul au fost de o execuțiune artistică.

Toți erau cuprinsi de atâta emoție că
pe mulți i am văzut slăvind cu lacrimi cân-
tecul nostru care încheagă leagănul cu mor-
mortal.

Aduc d-lui Const. Grigoriu omagiul
meu de sinceră admirație. Și cu atât mai
meritos cu cât nu s'a servit în toată
această măestră operă de cât numai cu
elevi.

Cuvântarea d-lui Gr. Tocilescu, distin-
sul profesor, a fost prinoseul cel mai pios
adus memoriei neuitatului Maniu. Momentul
desvălirii bustului a fost culminant și sala
întregă a izbucnit în aplause frenetice.
Orator prin excelență, sever și entusiast,
cu vorbă frumoasă ne-a spus cine a fost
Maniu și cari au fost marile lui merite.
Talentatul sculptor artist M. Gheorghiu a
intrat adloc în caracterul lui Maniu și din
marmura rece i-a tăiat atât de fidel chipul
în cât i-a încremenit acel sier de blândetă
și bunălate caracter pe Maniu.

Au urmat apoi lupte antice, executate
cu multă dibăcie. Ceea-ce m'a uimit au
fost piramidele făcute de elevi. Aci nu mai
era jocuri, erau adevărate arti.

Precisiunea, vioiciunea și curagiul mi-
cilor elevi, în special a unui copilaș băăior

ce totdeauna forma virful, te umplea de admirație. Eleganța cu care lucrau și inteligența cu care formau singuri acele complice figuri, atrag d-lui C. Constantinescu cele mai frumoase laude și aplauze nesfrîșite au dovedit să publice a prețuit munca maestrului.

Jocurile românești: Hora, Banul Măracine, Romanul în special care nu s'a mai jucat până acum pe scenă, Resteu și altele, învățate de la bătrânul și voinicul G. Moceanu, făcuse din copil foc. Legănătura în horă, mișcările din resteu și săriturile din roman nu le poate executa cine nu simte. Era un băiat cu un ilic roșu a cărui mișcare de picioare era atât de grațioasă și românească cât și se părea că și sufletul joca. N'am văzut nicăieri mai bine păstrat caracterul jocului românesc mai bine și mai splendid executat. Bătrânul profesor Moceanu elovî, a fost acoperit de salve de aplauze.

Spectacolul s'a sfârșit cu o alegorie națională al cărei autor e dl C. Grigoriu, „Visul Românului”.

România personificată într-o femeie în togă și cu cască, doarme. Imprejur s'aude doina zisă și din gură și din caval. E în duioșă. Se deșteaptă din viul poetic și lângă ea apar patru genii, știința, arta, industria, agricultura.

Evocă viitorul și apoi pe rând, pe rând aude Românii din Bacovina, dela Pind, din patru părți a lumii, s'adună țărani și își spun dorul lor de mamă. La sfârșit un inger în senin apoteozază viitorul țării. Toată poezia, într-o prosă poetică, e plină de inspirații calde și spuse de copii cu atât talent, cu atâta claritate și curaj, că publicul ademenit de atât frumos a aplaudat până la frenesie. Încă odată trimit la Cons. Grigoriu expresiunea celor mai înalte sentimente de mulțumire. Intreg festivalul a reușit admirabil.

Serbarea întregă nu era decât artă, și în cânt și în gimnastică, și în jocuri. Nici un element străin școalei. Tot executat de elevi și aceasta mă face să mi dau seama de titanica muncă și de sacrificiile ce se fac în această școală.

D-lui Virgil Popescu îi revine un mare merit, cultivând sistematic în elevii săi fizicul și intelectualul.

Excursiunea la Roma.

În ziua de 11 Aprilie n. la orele 8 a.m. vor pleca din București excursioniștii români la Roma. În vederea acestei excursiuni distinsul archeolog Gr. Tocilescu a ținut o serie de conferințe la „Ateneul” din București. Sâmbăta trecută a vorbit despre catacombe. Eată o mică dare de seamă despre această conferință:

După ce a definit mai întâi catacombele, conferențiarul a arătat marea însemnătate a mormintelor în ceea ce privește arta și viața creștină. Catacombele nu sunt decât opera creștinilor, cari considerau corpurile, celor morți ca ceva sfânt. Dl Tocilescu arată cum se așezau corpurile morților în catacombe și cum aceste cimitire au luat o mare dezvoltare prin întinderea și dezvoltarea creștinismului. În aceste necropole s'au găsit foarte multe inscripții, sarcofagi și picturi cu reprezentări de oameni. Mormintele acestea erau inviolabile.

Primele catacombe, zice dl Tocilescu, datează încă din timpul împăratului Neron; primele morminte se numeau: memoria.

În secolul V începe construirea mormintelor în afară de raza orașului.

Conferențiarul trece în revistă încercările diferiților învățați de a studia aceste catacombe, cari au un interes așa de mare istoric, și printre cel dintâiu, citează pe Alfonso Giacomo, Spaniol de origine, apoi pe Francesul Marcannis, care a publicat chiar o lucrare despre ele. Italianul Bossio, e cel dintâiu însă care a studiat într'un mod serios aceste catacombe, printr'o metodă nouă, necunoscută predecesorilor săi: metoda topografică. Acest învățat și-a consacrat întreaga viață studiului și descrierii catacombelor. După vre-o 200 de ani au venit diletanții din cauza căror s'a neglijat studiul serios al acestor catacombe.

A trebuit să vină un om ca Jean Baptiste Rossi, care să studieze aceste cimitire aprofundat, după metoda topografică, admisă și introdusă de predecesorul său.

Continuând, dl Tocilescu ne dă o idee clară de modul cum erau dispuse în etaje stratele, așa numitele locuri în cari se puneau corpurile celor morți. În privința întinderii lor, fratele archeologul Rossi,

Mihail Rossi, spunea că era de vre-o 900 kilometri, ear alt învățat, Liverant, afirma că e aproape cât Italia întreagă. Ca detaliu ni-se spune că aceste catacombe nu sunt alceva decât opera a 4 secole; ele se bucurau de protecția autorităților, căci ar fi imposibil de admis, că ele se puteau săpa fără știrea acestora. În ele se găsește începutul artei creștine; artistul creștin căuta să reproducă întocmai decorațiunile de pe catacombe; el însă s'a mai inspirat și din arta antică, acomodându-o artei creștine.

Proiecțiunile cari au însoțit această conferință, au fost foarte frumoase și reușite, mai cu seamă acelea cari reprezentau pe Domnul Iesus Christos, intrările în catacombe și admirabilele tablouri ale lui Michel Angelo, Rafael, Tiziano etc.

În cursul conferinței, care a fost ascultată cu mult interes de public, dl Tocilescu a fost adesea ori aplaudat.

Ultima conferință „Neapoli și Pompeji”, a fost Miercuri seara 26 Martie v.

Cătră onor. noștri abonenți!

Apropiindu-se sfârșitul cuartalului I și începerea cuartalului al II-lea, îi rugăm pe toți onor. noștri abonenți să binevoiască a-și înoli la vreme abonamentele. Ne adresăm însă mai ales cătră domnii restanțieri cu rugarea, să binevoiască a-și achita cât mai în grabă restanțele, ca să nu fim siliți a sista expedarea foii la adresa lor.

Adm. „TRIB. POP.”

NOUTĂȚI.

ARAD, 11 Aprilie n. 1903.

Știre personală. Primul nostru redactor Russu Șirianu a plecat azi la Roma pentru a participa la *congresul latin* ce se va deschide Miercuri. D-sa ne va scrie din Italia mai multe corespondențe.

11 April. În institutul teologic pedagogic din Arad s'a ținut sâmbătoarea zilei de 11 Aprilie care este știut că s'a instituit de sâmbătoare oficială în amintirea sancționării legilor din 1848.

Din acest prilej s'a oficiat în catedrală liturghie, ear după liturghie, elevii s'au adunat în sala mare a institutului unde d-l profesor I. Costa le-a ținut o frumoasă cuvântare despre însemnătatea zilei și a legilor sancționate.

Alegere. Privitor la alegerea sinodală din cercul *Văscăului*, ni-se scrie că la scrutiniul de Joi s'a proclamat următorul rezultat: aleși au fost Georgiu Lazar, avocat în Arad cu 1300 voturi și Emanuel Ungureanu, avocat în Timișoara cu 1230 voturi. Au mai intrunit Dr. N. Popovici, medic în Oradia 71 voturi, Nicolae Pap, un vot.

Din *Peștea* ni-se scrie că la alegerea de deputat pentru cler s'a ales bravul preot *Andrieu Horvat*, din V. Velente față de protopopul T. Filip, care a căzut.

Victima Vezuului. Vezuul se știe că e acum în plină ferve, aruncând lavă de foc din sine. Apariția aceasta atrage mulți turiști pe munte, dintre cari cei mai curajoși se urcă până în apropierea craterului. *Bagnasco*, deputat în Camera italiană după-cum se depeșează din Roma, erî s'a apropiat însoțit de un conducător atât de mult de crater, încât bucățile de lavă l-au ars foarte rău. Marchisul a fost transportat într'un spital din Neapole.

— La poliție. Un ungar cu mânăți răsuците de prin Hortobágy de undeva, a fost înhățat de un polițist și dus la căpi-

ținat. Intrând în odaie s'oprește nepăsător la mijloc, dând din cap blâjin când polițistul istorisise cum l'a aflat imblățind cu pumnii o femeie în mijlocul strădei.

— Cine a fost femeia pe care ai bătut-o? — Îi întreabă cu asprime căpitantul.

— D'apoi cine alta — răspunde cu un cinism stupid — decât nevasta mea legiută.

— Și de ce ai bătut-o în mijlocul strădei?

— O bat eu, mă rog și acasă, nu numai în mijlocul strădei.

— Bine dar asta totuși e ceva urt și neomenos! — Întrerupse indignat căpitantul.

— Așa-a? D'apoi cunoști D-Ta, nevasta mea?

— Nu!

— Atunci dar nu vorbi!

Cutremur de pământ în Columbia. Se depeșează din New-York: Aici a sosit o veste din Columbia, că în 22 Martie un vulcan a erupt și a nimicit satul Tioje din apropierea portului Zambal.

Petreceri. Corul tinerimii române gre-cat. din Cenadul-sârbesc invită la *Serata Declamatorică-Musicală* împreună cu dans ce se va aranja luni în 7/22 April (a doua zi de Paști) 1903 în pavilionul din curtea casei parohiale.

Tinerimea română din Lipova și jur invită la *producțiunea musicală teatrală* ce se va aranja în 8/21 Aprilie a. c. a treia zi de Paști în sala cea mare a hotelului „Archiducele Iosif” din Lipova. După producțiunea urmează dans. Începutul precis la 8 ere seara. Prețul de intrare de persoană 2 cor., de familie 4 cor.

Toți știu, că sămânțele de napl de nutreț, ale lui Mauthner, sămânțe împreunate dau roadele mai bogate, că sămânțele de verdețuri ale lui Mauthner produc zarzavăturile mai bune și că din sămânțele de flori ale lui Mauthner cresc florile cele mai frumoase. — Cu un cuvânt: Sămânțele lui Mauthner sunt cele mai bune, deopritul cel mai mare și prețurile uimitor de ieftine.

Un nou Trilby. Vestea unei întâmplări misterioase vine din *Lodz*. O tină rădamă din societatea distinsă de acolo ce cățiva ani înainte s'a măritat în Varșovia. Părechia de atunci a mai tot călătorit în Paris, Berlin, Viena și alte orașe mari. Tinăra nevestă nu de mult s'a reîntors la părinți, în stare cu totul desolată. Exteriorul ei inspira îngrijire, ceea ce a uimit cu atât mai mult pe părinți căci dînsa în scrisorile ce trimitea părinților, mereu spunea ce fericită se simte lângă bărbatul ei. Femeia de altfel veselă a devenit mișantă, încungiura oamenii, căuta liniștea, plîngea și-și doria moartea. Au chemat mai mulți medici, dar nici unul nu era în stare să-și ghicească diagnosa. În fine unul tinăr medic psihiatru, i-a venit în gând, să experimenteze cu ajutorul hipnotismului și a sugestia, ca să știe de ce suferă femeia. Părinții s'au învoit și medicul s'a apucat de lucru. Întâiu a exercitat rezistență, dar în fine totuși a adormit într'un somn hipnotic și în starea asta a mărturisit următoarele: Bărbatul ei înainte cu jumătate an, a asigurat-o pe dînsa pe o sumă foarte mare la o societate de asigurare și a pus condițiunea să i-se solvească suma asigurată și în cazul când ea după decursul unui an s'ar sinucide. După aceea s'a apucat de munca sa demonică. Și-a hipnotizat nevasta, sugerându-i mereu, că într'o anumită zi înainte de expirarea asigurării să se sinucidă. I-a impus totodată că în stare deșteptată să uite tot, ce i-s'a poruncit în somn. Procedura aceasta de distrugere a reușit de minune, femeia se mistuia văzînd cu ochii. Ceea-ce a declarat acum în stare hipnotică, va mărturisi sub influința noii hipnotisări și în stare deșteptată. Părinții nefericitei femei au intentat imediat proces de divorț, tinăra femeia a fost internată într'un sanatoriu. Bărbatul demon e în Paris.

ULTIME ȘTIRI.

Conjurațiune contra vieții Regelui Alexandru. Din Belgrad sosește știrea sensațională, că s'ar fi descoperit o

conjurațiune contra vieții d-lui Alexandru. Poliția a deținut de membri ai conjurațiunii un mare aparat magic după conjurați. În capitaș și sprigin, nește o agitație mare și o participare seamăn.

Veștile din Zemlin afirmă la 9 ore, ac conjurațiune. Tot de aici se la prelegeri gele Alexandru e peste măsura și necuviința ce într'un de deschide față de persoana lui. Cu preșea membraili strășniilor din zilele trecute, supra preie, că demonstrații au scos din studiat negustor posa regelui și a re, ani co-ars în mijlocul drumului nainte crească. adunat. Atunci merse poruncă bucuros, că un regiment să plece cor asească. strănșilor. Regimentul însă semneol: casarmă contra poruncii, și re elemel 5 silit să trimită două escadroar din garda regească contr... Aceștia apoi au tras în un motiv s'ar carabina, ucigînd o mîerul cuprîntăz. Pentru neascultarea regimului ziarul la sarmă, colonelul *Uict* a fost im să ie) 9 dere și lipsit de rangul său. stor Cornel

Vești de mobilizare. secreturburărilor din Balcan, așa se va și trec acum și pe teritoriul Monarchar nostre.

Ziarele de azi, aduc știrea d' officerii mai multor corpuri de armată au căpătat ordine discrete, în care sunt instruiți cum să satisfacă în cazul unei mobilisări ce s'asteaptă, deobligamentelor lor.

Jos în Balcan, cresc mereu pe timile, un oraș a fost bombardat și statele vecine au mobilizat. Poliția ca externă a Monarchiei pretinde ca să fim și noi pregătiți pentru eventua-lități.

Ordinele aceste răspândesc ovingerea, că sunt preludiile mobilisării. Se pretinde a ști că în cazul aces corpul 7 va fi cel dintâiu mobilisat.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Inserțiuni și reclame.

SEIDLOTTO

fabricant de căoiuli,

ARAD, Szabagság-tér Nr. 1
(îndărăt în curte).

Execut ori-ce fel de chipiu mlitar, postav finanțial pentru pompieri, pentru proeți și civili, calitate bună, preț moderat.

Spălătorie de albituri

și călcarea lor,

Arad, Strada Vesselényi Nr. 47

Spel rufele să fie albe ca ză, și cale strălucit gulere, manșete cum și alte rufarii. De asemenea perdele.

Cu stimă
Ved. Lada Mihaly

LÁDIC S PÁL,

ZUGRÁV.

Arad, Strada Vesselényi Nr. 47.

Se recomandă onor. întreprinzători de clădiri, precum și publicului mare, se angajează să execute ori-ce lucrare de acest jen.

Pe lângă prețurile cele mai tagioase.

Primește deaser sectelor vătămăto

